

SUOMUSJÄRVI LAPERLA YLI-JAAKKOLA

Kivikautisten asuinpaikkojen kaivauksia

Ville Luho 1949

1

M

Kertomus Suomijärven laperlassa suoritetuista
kaivauksista 14.8. - 21.8.49.

Kertomukseen liittyi 3 kartta-liitettä sekä löydöt
KM/12295:1-20, 12296:1-25 (kaivaus), 12297:1-15.

Suomalaisen Tiedekatolennian myömettyä allekirjoittaneelle
apurahan muinais-tietellisten kaivausten suorittamiseksi eräiltä
eiheraa minulla amunpaikoilla päätin käyttää osan varoista v. 1946
aloittamieni kaivausten jatkamiseen Suomijärven laperlan tunne-
tulla kivikautijella löytö-alueella, koska v. 1946 aloittanut jät-
kava kaivaus tuloksia tuottavaksi (ks. tähän nähden v:n 1946 kai-
vauskertomustani KM:n top. arkissa).

Tällä kerralla suoritin kaivausten vain parissa kohtaa,
nimittäin yli-jaakkolan kotopellolla, joka nyt kuuluu - jerrimön
jaon jälkeen - Reimo Lindénin omistukseen ja yli-jaakkolan lakan-
pellolla, joka peränpostissa on joutunut Tauno Lindénin haltuun.

*

Yli-jaakkolan kotopellolla, 8: nneilla ja 9: nneillä saralla Ali-
jaakkolan rajasta länteen, kerkim-mäisellä pelloteräisillä (vrt. liite 2)
avattiin 60 m²:n suuruisen alue (liite 1), joka paalutettiin 4 m²:n
ruutuihin siten, että ruutunpivi I oli 8: nneilla saralla ja ruutu-
pivit II - III 9: nneillä - sarkain väliin oja kullin siis jokseenkin
ruutunpivien I - II väliin.

Ruoka nullan vahvuus oli nyt kerkim-määrin n. 20 cm (v. 1946)

n. 15 sm), mikä johtuu siitä, että nyt on alettu löytää yvemmälle kuin vielä v. 1946. - Kulluurikerroksen paksuus oli vaikea määritellä alarajan epäselvyyden takia saviin. Oletettiin kulluurimaata oli väriltään harmaata, ruskea lipläistä ja joissain paikoissa kiilijuria sisältäviä. Sen alla paljastui vaalean harmaa ~~savi~~ savi, missä ei enää esiintynyt kvartseja. - Kiinteitä muinaisjäännöksiä paljastui kahdessa kohdassa, nimittäin puidusta 1:1 kumma kiili- ja polki- läiskä, joka ulottui vielä puidun 1:2 puolelle (liite 1). Se tuli näkyviin noin 30 sm syvyyteen ja oli vain noin 11 sm paksu keskikohdaltaan, oheten laajasti reunoihin päin. - Ruutujen 1-11: 3-4 kulmankesestä paljastui suunnilleen myös 30 sm syvyydestä pieni alainen muodoltaan elliptinen palomaa- läiskä alaltaan n. 1.5 x 1.0 m (punaisiksi palanutta savaa, missä jokunen kiilijuri), joka ulottui 86 sm:n syvyyteen pinnalla lukien - sen paksuus oli noin 58 sm (liite 1). - Irrellaisia löytöjä kertyi vain 7 luettelonumeroa k. M/2296:19-25 (n:o 12296:1-18 poimitty ennen kaivautta. - k. Mäntyrinteen samalla pellolla ennen kaivautta poimitut on luettelonumerolla 12295:1-20) 12 kvartin-iskosta, joista enin osa kaivausalueen ^{paljoja} ~~alasta~~ ^{avasta} ~~avasta~~ ^{varuista} ~~varuista~~ sen ~~seuralla~~ ~~koillis~~ ~~kuulusta~~, mikä osoittaa, kuinka harvaan löytöjä esiintyy Lapelan kivikautisella asuinalueella. Kaikkien näiden löydösten kirkkyyden määrättyihin kohtiin näyttää puuttuvan. Saman saattaisi todeta jo v:n 1946 kaivauksista.

*

Yli- jaakkolan Vahapellolla avattiin 48 m²:n suuruisen ala (liite 3), melkein reunasta neljäs sarku etelään.

Ruoka mullan vahvuus oli täällä vain noin 10-15 sm (tulevat nyt hyönteisnäköis yvemmälle). Sen alla oleva savi oli tavallista

man kovaa, luomattavasti kovempaa kuin yhti-jäakkolan klotopeltola, mikä saattii johtua siitä, että klotopello oli kestävämpänä, Vahanpello kestävämpänä. - Kulluunikerroksen alarajaa oli tiestä lähtien vakkea määrää. Kulluunimaa oli väriltään harmaata, ruskean jilkullista. - Kiinteitä muinaisjäännöksiä paljasti vain yksi, nimittäin pieni kivetty tubaja runkossa II:1 (liite 3). Sen päällimmäisen kivikerran tai -kerroksen on aura hajottanut, mutta pohjakerran oli säilynyt ehjänä. Muodoltaan se oli pyöreä, kivet siinä olivat palaneita; kivien välissä oli hiukan hiiltä ja rokeaa, kivien alla enemmän jalka myös lisäksi vielä kiviä. Siinä luoppa oli pata marmien - selvästi maahan laivella - halkaisijaltaan n. 40-45 cm, syvyys n. 30 cm. Siiden halkaisija on ollut alunperin noin 1/2 m. - Runkujen I-II:4 eteläreunalla paljasti pyöreän rohimaan-alan reunan (liite 3) - ilmeisesti kivettyä muon muotioita, reunamaa. - Uraallisia löylyjä ei tullut lainkaan.

*

Vaakilukset: punnilla Ameriojärven pintaan 20.8.49, joka noin 43.69 m yläpuolella mereä:

- 1) yhti-jäakkolan Vahanpellon kps (385) 7.97 m ylempänä Ameriojärven pintaa ja kiveilyn siiden yläpinta siis noin 53.89 m yläpuolella mereä.
- 2) Hermolan vahan luota löydetyjen kionita kivien KM 11473:1-2 löylykohla 6.07 m ylempänä Ameriojärven eli 49.76 m yhti mereä.
- 3) Ahti-jäakkolan kps (v:llä 1946) 14.53 m (v.1946 14.78 m) ylempänä Ameriojärven pintaa eli 58.22 m yhti mereä pinnasta.
- 4) Mustion muon Päivärinteen kps (v:llä 1946) 4.12 m ylempänä kuin Ahti-jäakkolan kps eli 62.34 m yläpuolella mereä pinnasta.

*

Juonujärven lajerlan haulun pellolla poimimme kuitun Matti-
rinten kanna joukon kverttia, jolla luetella n. lla 12297:1-15.

*

Lopuksi mainittakoon vielä, että Juonujärven kuitulan lujien
kynniä talon maalla on hiekkakumpas reunalla Amerisjärven
ranta-termeillä noin 60-70 m korkeusryöhykkeellä (arvittaj) on
ollut kivellä tukiraja, jota paikalla käydessäni oli sortunut ja
kohonneisuudessaan alas; näkyi vielä junaisten palaneita hiekkia
ja hiillä sitä nokea ja alusryöhykeitä palaneita kivia. - Tulo-
paikalla on kynniä talosta n. 250-300 m luoteeseen. - Mitään
löydöksiä paikalla emme ~~toimitt~~ todenneet.

*

Kuitaa Matti-rinten kertoman mukaan esiintyy Juonujärven
Ahtalan lujien joukon pellolla kverttia.

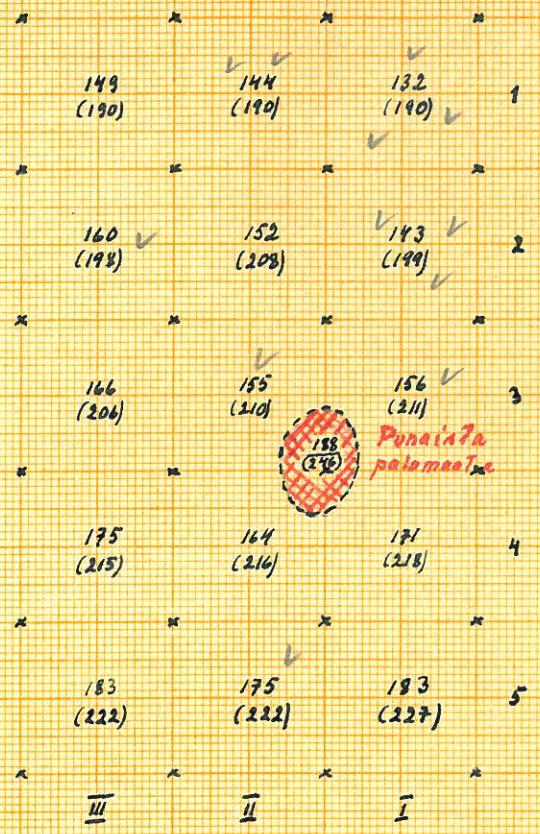
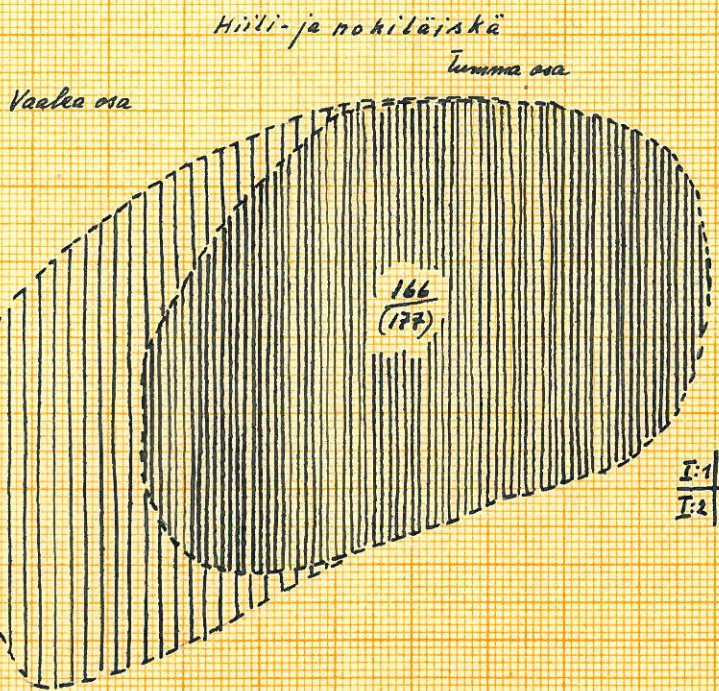
Helsingissä 28 p:nä huhtikuuta 1950

Ville Luho

Liite 1.
 Liittyy V. Luhoon kais. kart.
 n:o:lla 1949.

1:20

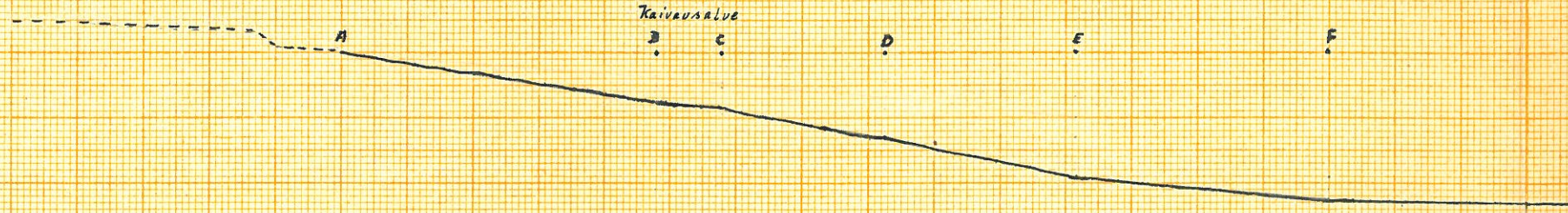
Suomusjärvi, Laperla
 yli-jaakkolan (Reino Luuden) kotopello
 Vaakituskartta 1:100

Piir. V. Luho -49.

A 4, 210 x 297 mm

O.Y. Wulff A/B N:o 106

A 4. 210 x 297 mm

Kaiuussalve

B C D E F

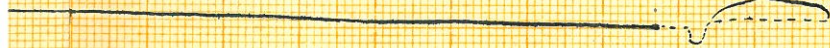
O.Y. Wulff A/B N:o 106

Liite 2.
Liittyy V. Luhon kaivauskarto, mukteen v. 1949.

Suomusjärvi, Laperla
yli-jaakkolan kotopello
Pinta profiili (pituus 1:100, korkeus 1:50).
Piir. V. Luho-49

g

Valta maantie (Salo-Helsinki)

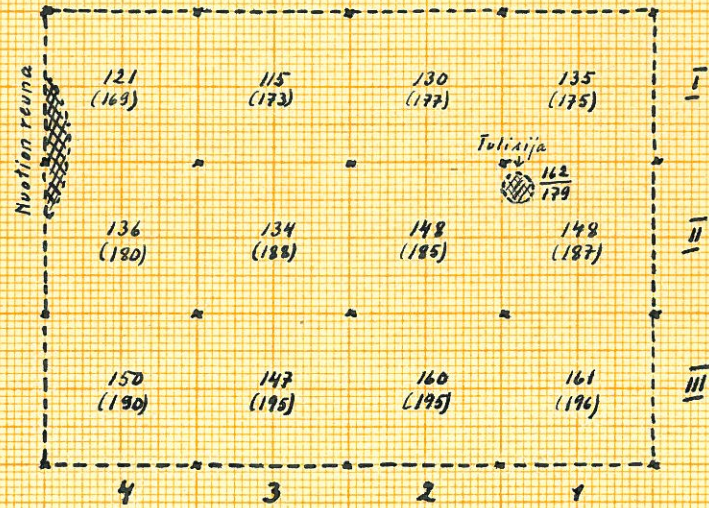
Liite 3.

Lütlly V. Luho kais. Kerä. 1949

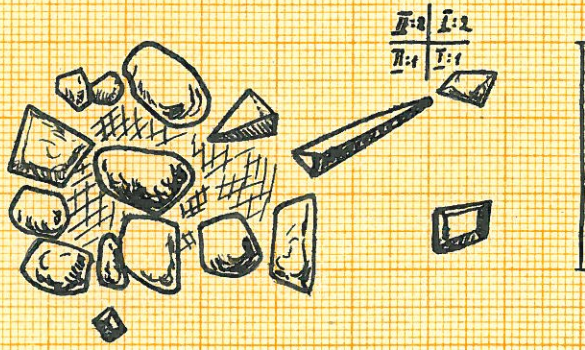
Suomusjärvi, Laperla,
yhti-jakkolan (Tauno diiden)
Vahampello

Piirt. V. Luho -49.

Vaakias kartta 1:100
Rp 385

Tulijäja 1:10

kivien pinta 162
 kivien pohja 172
 tulijäjan pohja 179

